

Werk

Label: Other

Jahr: 1946

PURL: https://resolver.sub.uni-goettingen.de/purl?31311028X_0071|log36

Kontakt/Contact

Digizeitschriften e.V.
SUB Göttingen
Platz der Göttinger Sieben 1
37073 Göttingen

✉ info@digizeitschriften.de

Dr techn. Jan Gebauer †

Pplk. Ing. Ferd. Svoboda, Praha.

Dne 7. září 1945 jsme se v pražském krematoriu rozloučili s plukovníkem Dr techn. Janem Gebauerem, bývalým přednostou balistiky Věd. techn. ústavu a honorovaným docentem čes. vysokého učení technického v Praze.

Narodil se 17. srpna 1889 v Železnici jako syn učitele, maturoval s vyznamenáním na reálce v Jičíně a na strojním oboru vysoké čes. školy techn. v Praze dosáhl v r. 1909 vysvědčení o první státní zkoušce s vyznamenáním. Odtud odešel na filosofickou fakultu české university v Praze, kde studoval odbor matematiky a fyziky a studia dokončil r. 1912 státními zkouškami, při nichž je uznán způsobilým vyučovat matematice a fyzice na vyšších školách reálných. Po ukončených studiích si odbyl presenční službu jednoroč. dobrovolníka u 4. pluku pevnostního dělostřelectva v Pulji a 1. října 1913 přijal místo odborného učitele na měšťanské škole Komenského ve Vídni, kde pokračoval ve svých soukromých studiích. Zde ho zastihla první světová válka a za mobilisace v r. 1914 nastoupil jako kadet voj. službu u pevnostního a později protiletadlového dělostřelectva v Pulji.

Ze své české kolébky si přinesl ryzí charakter uvědomělého vlastence a vždy dobrého Čecha, kterým zůstal jak za svého působení ve Vídni, tak i jako dělostřelecký důstojník za světové války. Proto po převratu v říjnu 1918 jako dělostř. nadporučík s mládežnickým a vlasteneckým zápalem organizoval v Českém Ráji miliční jednotky, s kterými obsazoval v turnovském okrese Hrokovice, Rychnov a j. místa na tehdejších našem národním pohraničí. Po ukončení těchto osvobozovacích bojů vrátil se zpět k svému civilnímu povolání a stal se v únoru 1919 profesorem matematiky a fyziky na čes. vyšším gymnasiu v Praze III. Zde však

nezůstal dlouho, byv dnem 1. XI. 1919 povolán k min. nár. obrany a v hodnosti kapitána převzat do čs. vojska jako důstojník z povolání. Zde jako referent pro pozemní obranu proti letadlům, kdy se tato služba teprve organizovala, takže každý byl odkázán na svůj důvtip a iniciativu, mohl se zdarem uplatnit svoje vynikající odborné a vojenské vědomosti ve prospěch mladé čsl. armády. Zde si získal první zásluhy o rozvoj výzbroje čs. armády a to vybudováním pozemní obrany proti letadlům, začež se mu dostalo pochvalného uznání MNO. za výborné a vynikající služby.

V r. 1921 byl povolán jako profesor matematiky a balistiky na voj. akademii v Hranicích, kde skvěle uplatňuje svoje neobyčejné pedagogické nadání a s nevšední, avšak jemu vlastní láskou a vytrvalostí se věnuje výchově budoucích dělostřeleckých důstojníků. Těmto byl vždy nejen vzorným učitelem, dav jim pevné teoretické základy, avšak i starostlivým otcem a zastáncem, takže jeho bývalí žáci, mnozí z nich již na vedoucích místech v nové obnovené armádě, želi jeho ztráty a vzpomínají ho s úctou a povděkem.

Po tříletém zdárném působení na voj. akademii byl povolán jako vynikající odborník v děl. střelbě a balistice k býv. voj. tech. a leteck. ústavu do Prahy, kde byl přednostou oddělení vnější balistiky a kde v r. 1937 dosáhl hodnosti plukovníka. Doba ztrávená na tomto ústavě je vyplněna plodnou prací a úsilím vědeckého snažení, směřujícím k dalšímu zlepšení výzbroje naší armády. Zvláště za tohoto působení vyšla z jeho odborného pera řada vědeckých článků a řešení z různých oborů vojenských věd, zvláště z balistiky vnitřní a vnější, hodnotných svojí originalitou a proložených vždy matematickými výpočty; tyto články uveřejňoval jak v našich tak i v cizích odborných časopisech. Z jeho vynikajících článků jmenuji jen: Teorii střelby na letadla, problém dostřelu s planety na planetu, úvaha o měření tlaků pomocí crusherů, výpočet graf. tabulek střelby, o vnější balistice a jejích úkolech, Muraourovy studie o zákonitostech hoření koloidálních prachů, fotografické měření rychlostí dělových střel, výpočet časování střel s hořící složi, výpočet drah leteckých pum, nárazové zastřelení, řešení nejvhodnějších techn. podmínek pro děla a zbraně PÚV a j., uveřejněných ve Voj. rozhledech, Voj. techn. zprávách, Časopisu pro pěstování mat. a fysiky, Elektrotechn. obzoru, Strojnickém obzoru a j.

Jeho nejrozsáhlejšími literárními pracemi jsou knihy „Aplikovaná matematika pro vojsko, I. a II. díl“, v nichž jedinečným způsobem vystihl, čeho je třeba z aplikované matematiky našim dělostř. důstojníkům, a dále jeho velké životní dílo „Vnější balistika“, počtená cenou presidenta republiky. Touto knihou si získal ve vědeckém světě světového jména; k napsání II. vydání této knihy, které připravoval, bohužel již nedošlo.